Sayın Av. Nebil Varuy
Vakıflar han Kat: 1
İstanbul-Sirkeci

SENDİKA

15 GÜNDE BİR ÇIKAR FİKİR VE SANAT GAZETESİ

15 Ocak 1967

Yıl: 1, Sayı: 11

Fiatı: 25 Krş.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Disk) Kuruluyor

Yayınlanan Bildiride Türk-İş Suçlandı

"Türk-İş Amerikan Hükümetinin Para Yardımı ile Ayakta Durmaktadır Türk-İş, İç ve Dış Sömürücüler Doğrultusunda Yürümektedir."

Bir süredir kurulmasına çalışılan Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) için geçen hafta yapılan toplantıya 17 sendika başkanı katılmıştır.

Lâstik—İş Sendikasında Ankara Milletvekili Rıza Kuas'ın başkanlığında yapılan toplantıda sendika başkanları Türk—İş'i ağır bir dille suçlayarak, «Devamlı iktidarda kalmak çabası gösteren Türk—İş yöneticileri işçi meselelerinde takındıkları tavırlarla işçiler arasına girmiş işveren temsilcisi durumunda hareket etmektedir» demişlerdir.

Sendika Başkanları, toplantıda, Türk—İş'in Amerika'dan aldığı paralar konusunda ellerinde büyük dökümanlar bulunduğunu da açıklamışlardır.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunun kuruluşu için yapılan toplantının ilk gününde gündem kabul edilmiş ve çalışmalara başlanmıştır. Toplantıya aşağıdaki sendikaların temsilcileri katılmışlardır:

Ankara Basın—İş adına Ayhan Yetkiner, İstanbul Kimya—İş adına İbrahim Güzelce, Türkiye Besin—İş adına Tekirdağ Milletvekili Kemal Nebioğlu, Lâstik—İş adına Ankara Milletvekili Rıza Kuas, Türkiye Kimya—İş adına Nejat Akbay, Türkiye Maden—İş adına Alpdündar, Yapı İşçileri Sendikası adına Tahir Öztürk, Bank—İş adına Nusret Önsüer, Petkim—İş adına Mehmet Kılınç, Türkiye Pancar—İş adına Cevat Gümrükçü, Türkiye Genel—İş adına Cemal Akın, İstanbul Tekstil adına Rıza Güven, Topraksu Köy—İş adına Tuncer Kocamanoğlu ile Türkiye Yapı—İş ve Türkiye Maden—İş Sendikası başkanları.

Toplantıya katılan sendikalardan sekizi Türk—İş üyesidir ve bir süre sonra kurulacak olan Konfederasyonun Türkiye'de sendikalara kayıtlı 700 bin işçiden 150 binini kapsamaktadır.

Başyazı

Kim Kimden Yana?

ÖMER TAŞDEMİR

Tarihin ilk çağlarından zamanımıza kadar gelen beşerî münasebetler ve devletlerin birbirleri ile olan ilişkileri incelenecek olursa görülür ki, daima kuvvetli olan haklı olmuştur.

İşte: İnsan hakları beyannamesi ile bütün insanlar için koruyucu melek durumunda görülmek isteyen Fransızlar; yıllar yılı hürriyetlerini almak için uğraşan Cezayir'e kan kusturmuş, milyonlarca masum insanı hiç acımadan öldürmüş ve haklı olduğunu söylemiştir.

Yine bütün dünyada sulh ve hürriyet havarisi postuna bürünen Amerika; hürriyet isteyen Vietnam halkını yok etmek için bütün gücünü seferber etmiş, mitralyöz ve bomba ateşleri ile orayı bir vahşet haline koymuşken haklı olduğunu ilân etmiş. Yine Amerikanın sömürücülüğünü yeren Rusya; Macar halkını tankların altında cayır cayır ezerken kendini haklı bulmuştur. Kuvvetliler bu vahşet anında bütün dostluk ve yakınlık teranelerini unutuvermişlerdir.

Demek ki bir milletin kendinden başka dostu olamaz, kendisini ancak kendisi kurtarır.

Devletlere teşmil ettiğimiz bu kurtarma ve dostluk anlayışı bir milletin içinde bulunan sınıflar için de aynıdır. Her sınıfın dostu ancak kendi sınıfıdır. Kuvvetli oldukları zaman haklı olurlar ve kendilerini ancak kendileri kurtarabilirler. Bir işçi sınıfının veya köylülerin dostları ve koruyucuları hiç bir zaman ağalar veya kapitalistler olamaz, olur diyen yalan söyler. Çünkü bu hal eşyanın tabiatına aykırı olur.

Onun için işçi ve köylü sınıfının kurtulması, emeklerinin değerlerini almaları ancak birleşmelerine bağlıdır ki bu da, eği-

(Sonu S. 4 de)

Büyüklük Kompleksi

● ASLINDA GERÇEK İŞÇİ SENDİKALARININ GÖREVİ İŞÇİLERİ BİLİNÇLİ BİR ŞEKİLDE YETİŞTİRMEK OLDUĞU KADAR, İŞVERENLERE DE İSTİHSALDE EMEĞİN DEĞERİNİ KABUL ETTİRMEK, ELELE VEREREK ÇOK ÇALIŞMAK VE BERABERCE ÇOK KAZANMAYI SAĞLAMAKTIR ●

MİTHAT YABAN

Toplu sözleşmelerin ikinci dönemlerinde de işverenlerin, kendilerini hâlâ büyüklük kompleksinden kurtaramıyarak, istihsalde sermaye kadar lüzumlu olan emeği, önemsemeyerek hiçe saydıkları, üzüntüyle görülmektedir.

Bu kompleksin özel sektörde başka, devlet sektöründe ise başka etkenlerden ileri geldiğinden, özel sektör ve devlet sektörü açısından incelemek gerekmektedir.

Şöyleki: Özel sektördeki bir çok işveren (patron) lar emek olmadan istihsalde sermayenin bir işe yaramıyacağı, emekle sermayenin, aynı anda acı çeken aynı anda mutluluk duyan birer ikiz kardeş olduğu ve hattâ birbirlerinden ayrılmasına imkân olmayan yapışık ikizler bulunduğu bilincine varamamalarından ileri gelmektedir.

Bu bilince varamayarak, sermayesinin her şey olduğu inancındaki işverenler; yanında çalışan emek sahi-

(Sonu S. 4 de)

İKİ DÖRT BİR SIFIR

● **NURİ KARA** ●

Kanunlaşmasından uzun bir süre geçtikten sonra tüzüğü de çıkartılarak yürürlüğe giren 440 sayılı «İktisadi devlet teşekkülleriyle müesseseleri ve iştirakleri hakkında» ki kanun, çalışan sınıfa, çalıştıran sınıf ve çalıştıran sınıfın, çalışan sınıf içinden satın aldığı kişiler tarafından daima ters yönden işlenmiş ve ortam o hale getirilmiştir ki; çalışanlar bu kanunu yalnız müesseselerin senelik kârlarından bir kısmını işçiye ikramiye olarak veren bir kanun anlamında almışlardır. Çeşitli konuşma ve tartışmalarda «440 sayılı kanunun ikramiyesi, fabrikanın kârından alınacak ikramiye» gibi lâflar almış yürümüştür. Oysa ki 440 sayılı kanun işçiye yalnız senede bilmem şu kadar ikramiye, yok şu kadar temettü değil; aslında çalışan sınıfa da çalıştıranla beraber yönetime (idareye) iştirak hakkını da vermektedir. Dünyanın bir çok ileri milletlerinde dahi bulunmayan bu kanunun 8. maddesinin bir paragrafı aynen şöyledir.

«Sanayi, tarım ve ulaştırma alanlarında çalışan teşekküllerden geniş ölçüde işçi çalıştıranların yönetim kurullarında bir işçi üye bulunur. Yönetim kurulunda işçi üye bulunacak teşekkül, teşekkülün özel kanununda belirtilir, işçi üye, bu göreve devam ettiği sürece, ücretsiz izinli sayılır. İşçi üyenin seçim şekli tüzükte gösterilir.»

Bu hükme göre çalışanlar arasından seçilen bir arkadaşımız yönetim kurulu (Müdürler kurulu) üyesi olacak ve kuruldan, sınıfının aleyhinde herhangi bir karar çıkarttırmayacağı gibi, kârlılık ve verimliliğin artırılması için çalışanların fikir ve tekliflerini de, çalıştıranların fikir ve teklifleriyle aynı masada bir araya getirebilecektir.

Yani basit bir misalle izah etmek istersek; vazife evi yapılması için karar alınırken beher dairesi 150 şer bin liraya mal olan kübana apartmanlarını değil, beher dairesi 30 ar bin liradan 320 daireli 100 evler tipi bitişik nizam ev yapılması için israr edebilirdi. Demiri sırtında taşıyanların hamal, telefonda konuşanların adam olduğu Karabük'te devletçiliğin dejenere edilerek meydana gelen organizasyon bozukluğu yüzünden her sene devletçiliğin aleyhinde (Bu fabrika özel teşebbüslerin eline geçse böyle vurgun vuramıyacağını bilmeyecek kadar cahil) bir kaç milyoner yetiştirilmesine mani olacak organizasyon yapılması, mevcut organizasyonun islâh edilmesi gibi teklifler getirebilirdi.

Son çıkan tüzüğe göre, Etibank, Sümerbank, T.H.Y. Denizyolları, D.D.Y., E.K.İ. ve Ereğli Demir Çelik fabrikası yönetim kurullarına birer işçi temsilcisi seçilmiş ve vazifelerine başlamışlardır.

Sabit sermayesi 5 milyar liraya yaklaşan Türkiye Demir ve çelik işletmelerinde ise böyle bir şeye tüzük hazırlayıcılar tarafından lüzum görülmemiştir.

Bunun çeşitli nedenleri arasında Karabük işçisinin sınıf bilincine varamadığı ve tüzük muvacehesinde yönetim kuruluna işçi temsilcisini seçmek hakkının Türkiye Maden-İş sendikasında olmasında aramak lâzımdır.

«Türk işçisinin yalnız paraya aklı erer, işinin ve sınıfının onurunu düşünmez» diye hesaplıyanlar aldandıklarını kısa zamanda anlıyacaklardır.

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

TÜRK EDEBİYATI 1967
Ünlü eleştirmenlerimizden biri olan Memet Fuat; 1966 yılında, dergilerde yayınlanan yeni Türk edebiyatının en güzel örneklerini seçerek bir antolojide toplamış kitap 288 sayfa fiyatı 10 liradır. İsteme yeri: De Yayınevi, Ankara Cad. Vilâyet han, kat: 2 No: 13-14 Çağaloğlu - İstanbul

Üç yıldanberi yeni dergiyi yöneten Memet Fuat'ı Türk edebiyatını izleyenlerin hepsi yakından tanır. Memet Fuat, gerçeklere saygısı olan tanınmış eleştirmenlerimizin en ünlülerinden biridir. İyiyi, güzeli, gerçeği sezme gücüne inandığımız sayın yazar bu antoloji ile yargı gücünü bir kez daha ortaya koymuş oluyor. Aydınlarımızın seve seve okuyacağını sandığımız bu antolojinin işçi çevrelerinde de okunmasının yararlı olacağı kanısındayız. Türk edebiyatı 1967 adlı bu antolojiyi okuyan işçiler; aydınlarla işçiler arasında sanatçılarımızın bir köprü kurduğunu yani yalnız olmadıklarını, sanatçılarımızın işçi hareketlerine katıldıklarını görecekler, âdeta gözleri yaşaracaktır...

Kitabın içinde bir Fazıl Hüsnü Dağlarca varki, dağ gibi kocaman... Dağlarca'nın «Çorumdan yürüyen güç» adlı şiiri işçilerin kişilik sahibi olduğunu şiir sanatı yoluyla, herkese kabul ettiriyor. Her işçi bu şiiri okumalı, kendisine kazandırmalı ve yaptığı haklı savaşında yalnız olmadığını görmelidir. Bu kitabın içinde bir Vedat Günyol var ki, gerçekler ışıl ışıl ediyor yazılarında... Günyol, «Burjuvalık özentisi üstüne» adlı yazısı ile, ülkemizin gerçeklerini, herkesin iliğine ve kanına geçiriyor adetâ ve halka avaz avaz uyanmasını haykırıyor... Bu çok güçlü, çok gerçek olan yazı, her Türk evinde, adamakıllı anlaşılıncaya kadar okunmalıdır. Bu yazının tümünü okuyanların çoğunluğu haklı olduğumuzu kabul edeceklerdir. «Burjuvalık özentisi üstüne» adlı yazının bir kısmını okutmak istiyoruz size:

•

[Atatürk Cumhuriyetini kurarken, onu sınıfsız bir toplum düzenine oturtmayı düşünmüştü. Bu, eski yönetimin ağalı paşalı şeyhli düzenine paydos demekti. Büyük çoğunluğun, yani, eliyle koluyla, alın teriyle, kanıyla canıyla koca bir saltanatla onun payanda direği ağaları paşaları yüzlerce yıl beslemiş, ama kendisi aç, yoksul ve eğitimsiz bırakılmış Türk halkının, Türk köylüsünün insan gibi yaşama hakkını ön plâna alma isteğiydi bu. Atatürk, iç ve dış sömürücülerden temizlenmiş yurdumuzun kalkınmasını ,bir burjuvazi kurarak gerçekleştirme yolunu hiçbir zaman düşünmemişti. Çünkü, Türkiye devrimci atılımlarla kalkınabilirdi ancak. Oysa burjuvazi, bütün dünyada devrimci niteliğini çoktan yitirmiş, statükocu bir sınıf olmuştu. Orta çağda derebeyliği yıkan, on sekizinci yüz yılda Büyük Fransız devrimini yapan burjuvazi tarihe karışmıştı. Gorki'nin küçük burjuvazi için söylediği şu söz burjuva kafasını bütün gerçekliği ile ortaya koymaktadır: «Küçük burjuvanın tek dileği: Beni rahat bıraksınlar» Burjuva için rahatlık, kurulu düzenin sürüp gitmesindedir. O kurulu düzen, burjuvadan başkası için çekilmez, haksızlıklarla dolu bir düzen olabilir. Ama umurunda değildir onun. Yeter ki, kendi rahatı kaçmasın.

•

Buna rağmen, yakın bir geçmişte, demokrasi denemesiyle birlikte, Türkiye'yi yeni bir burjuvazi eliyle kalkındırma çabasına girişilmiştir. Türkiye'yi sömüren — sömürülen, ayrıcalıklı — ayrıcalıksız ikiliğinden kurtarmayı düşünen Atatürk'e bir tepki niteliğini taşıyan bu eğilim, devlet eliyle bir takım zenginler yaratmaktan öteye geçemedi. Ortaya, bir burjuva sınıfı değil, gerçek burjuvazinin niteliklerinden yoksun, bilgisiz, sorumsuz bir paralı azınlık çıkmıştır. Para gücünden başka hiç bir şeye dayanamayan bu azınlığın Türkiye'yi nereye götürdüğünü görüyoruz.

•

Nicolas Berdiaeff'e göre metafizik anlamda burjuva: «Gözle görülebilen ve elle tutulabilen nesneler dünyasına inanan ve bu dünyada değişmez ve güvenli bir yer

(Devamı Sayfa 4 de)

TARİHE SESLENİYORUZ

•

Mehmet EMİRALİOĞLU

•

Yurdumuzu bağımsızlığa, ulusumuzu egemenliğe kavuşturan; devrimleri yaparak bize uygarlık yolunu açan

ATATÜRK'e BAĞLIYIZ

Devrimci, lâyık, sosyal ve cumhuriyetçi eğitim ilke ve düzenini getiren

MUSTAFA NECATİ, VASIF ÇINAR ve REŞİT GALİP'İ

saygıyle anıyoruz.

Köylüyü, köylüye eğittirecek şekilde, Köy Eğitmenleri Kursunu açan, eski Milli Eğitim Bakanlarımızdan

SAFFET ARIKAN

ile müsteşarlarımızdan

NAFİ ATUF KANSU, İHSAN SUNGU ve RÜŞTÜ UZEL'e

şükran borçluyuz.

Köy eğitimini örgüte, plâna ve programa ilk defa bağlatıp, gidilecek doğru yolu gösteren, köy çocuklarına okuma olanakları hazırlıyarak ağa ve esnaf boyunduruğundan kurtaran

HASAN ALİ YÜCEL'i

Ve Köy Eğitiminin amacını, örgütünü, program, yöntem ve yönetimini bilimsel ve teknik yönden düzenleyip geliştiren

İSMAİL HAKKI TONGUÇ'u

inanarak, bilerek ve severek, devamlı ve bilinçli olarak

İZLİYORUZ

Eğitmen kurslarını ve YÜKSEK KÖY ENSTİTÜSÜ'nü kapattığı, Köy Enstitülerindeki gelişimi durdurduğu için Reşat Şemsettin Sirer'i;

Eğitmen tasfiyelerini başlattığı Köy Enstitülerini hasımlarının elinde bıraktığı için Tahsin Banğuoğlu'nu,

Köy Enstitülerini kapattığı, Eğitimcileri gerici güçlere hırpalattığı, öğretmenleri tedirgin ettiği ve «Türk çocuğunu Eğitmen belâsından kurtaracağım..» diyerek eğitmenleri horladığı ve Eğitime Partizanlık getirdiği için Hemşinli Mehmet Tevfik İleri ile Müsteşarı Reşat Tardu'yu,

Köy Eğitimcilerini demirci göstererek döğdürdüğü, kömürcü deyip karaladığı için Şevket Raşit Hatipoğlu'nu,

Devrimcileri ve toplumcu eğitimcileri ve tüm Atatürkçüleri oyalayıp avuttukları için de Dr. İbrahim Öktem'i ve M. Nuri Kodamanoğlu'nu hiç

UNUTMUYORUZ

Köy Eğitmenlerinin 30 yıldır memlekete bedava verdikleri emeğin karşılığını ve EĞİTMENLİĞİN GELİŞTİRİLEREK DEVAM ETTİRİLMESİNİ DE İSTİYORUZ.

REST

Sürülmekse sürülmek
Ekmeğinden edilmekse edilmek
Dövülmekse dövülmek
Öldürülmekse öldürülmek
Daha ötesi var mı bunun
Çekiyorum restimi

Düşünen kafam
Yazan kalemim
İnsanlık onurum
Köylü oluşuma güven
Atatürk'e bağlılık
Bilime olan sonsuz saygımla
Daha başka dayanağı var mı bunun
Çekiyorum restimi

Köylüme anlatmak için
Bunca emeklerine karşın
Anayasa güvencesi altında bulunan
Tüm insanlık uygarlık haklarından
Özgürlüklerden mutluluklardan
Yoksun kalışının gerçek nedenini
Daha başka çıkar yolu var mı bunun
Çekiyorum restimi

Haksızlığa zorbalığa
Minareye hazırlanan kılıfa
Eveleme geveleme develemeye
Kara ele kara düşünceye
Daha neyisi var mı bunun
Çekiyorum restimi

Çünkü çürük çünkü köksüz
Bilisizlik temeline oturanlar
Şunu iyi bilsinler ki
Bilisizlik temeline oturanlar
Bilisizlik dipsiz kör bir kuyu
Kendileri düşecek bu kuyuya er geç
Daha aydınlık yarınlar için
Çekiyorum restimi.

Haşim KANAR

•

EZENLER EZİLENLER

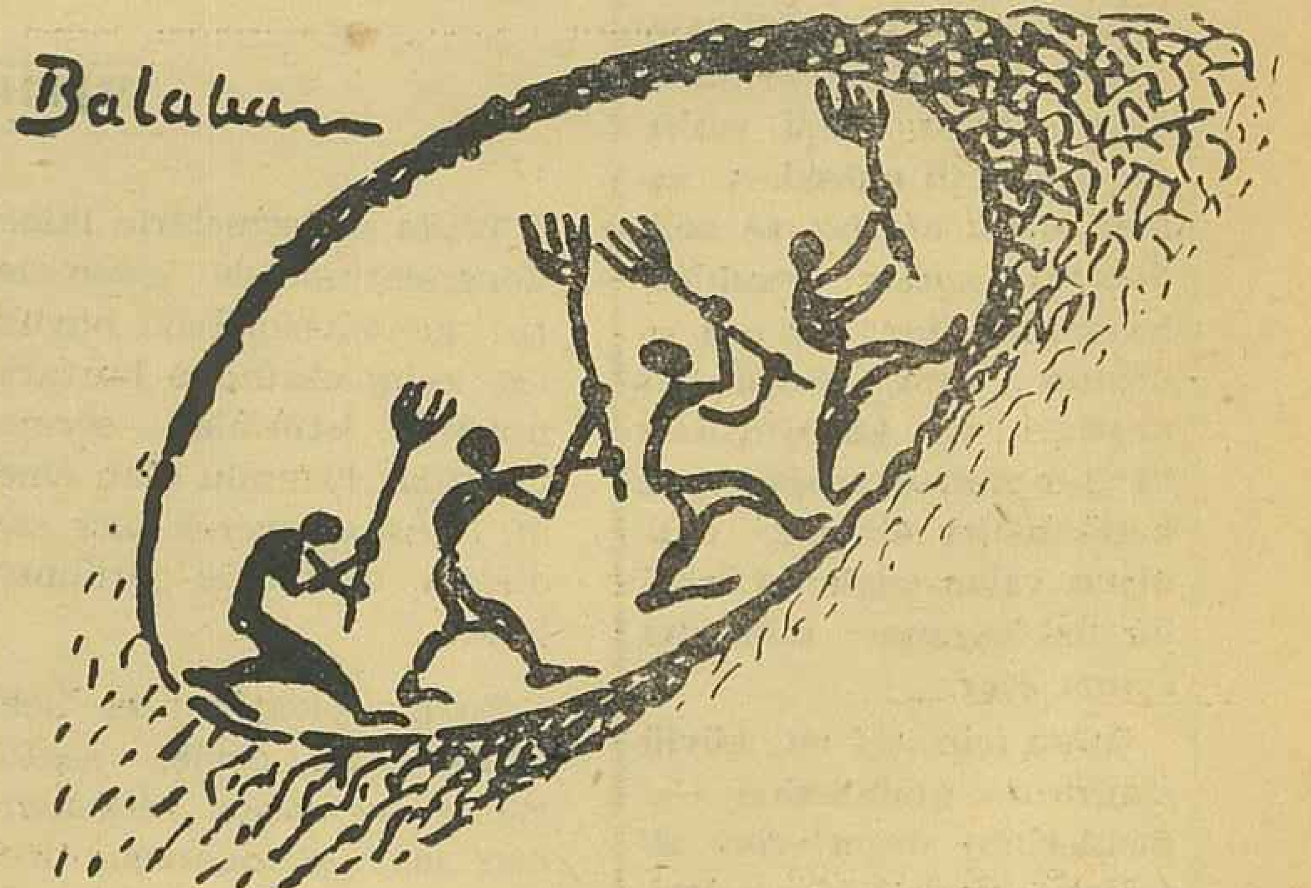
Olmaz olsun bu insanlık
Çarık dağlarını aştım

Bürücek, Namrun yaylası
Hava su, çam kokusu
Gödelek, gödelek ağalar
Ne âlemler yaptılar!

Çukurova ılgım salgım
Ağalarda tapusuz tarlalar
Kök söken, divan duran
Emmioğlular, dayıoğlular!...

Ne kadar da ezilmişler
Irgatlıkta, dutmalıkta
Bizim köylü alacığı da
Beni görünce ağlaştılar!...

Nebi DADALOĞLU

Desen: Balaban

Gerçekçi GÖZÜYLE

Çıkmaz Sokak

İBRAHİM YILDIZ

Çevre sendikacılığı, işçi sorunlarını çözümlemekten çok uzaktır; çünkü bu tip sendikal hareketlerin sonu bir çıkmaz sokakta boğulur kalır. Bir bakıma çevre sendikacılığı özlemini duyanlar, işçi ve işçi sorunlarını ya bilmiyorlar ya da işçi düşmanlarının küçük çıkarları uğruna, maşalık görevini yapıyorlar demektir. Oysaki işçinin kaderi nerde olursa olsun aynıdır ve aynı baskı altında tutulmak istenmektedir. İşçinin uyanmasından korkan ve yıllar yılı işçi sınıfının ezilmesi için elinden gelen her kötülüğü yapan hödük bir azınlığın, bir gün bütün oyunları bozulacak, işçilere katmerli düşmanlık eden çıkarcı hödükler de elbette o zaman girecek delik arayacaklardır; çünkü çevre sendikacılığı uydurması ile işçi yi her hareketinde bölen bu kurnaz, onursuz, bilinçsiz, kişilerin yüzündeki maske elbette bir gün, yine işçilerin bilinçli karekterleri karşısında yere düşecektir. Bu maske yere düştüğü zaman yüzleri, gözleri sapsarı olan bir takım insanlar göreceksiniz, bunlar kendi çıkarlarından başka hiç bir şey bilmeyen sarı sendikacılar dır. Kendileri de işçi olduk ları halde, işçi haklarını her zaman baltalayan ve işçi topluluğunu her zaman çıkmaz sokaklara götüren bilinçsiz, çıkarcı budalalardır bunlar.

Bugün Türk işçileri, işçi düşmanlarını tanımak, haklı savaşını kazanabilmek için, bunları yoketmek zorundadır. Sarı sendikacılar denilen işçi düşmanlarını bilinçsiz işçi çevrelerinde ortaya çıkarılması, toplum önünde maskelerinin düşürülmesi çok zor bir iştir. Bir bakıma bu zorluğu yenmek her kişinin yapabileceği bir iş değildir. Sarı sendikacıları seçmek, tutup kolundan ortaya, toplum karşısına çıkarmak bile bu kadar zor olduğuna göre; işçiler bunlardan nasıl kurtulacak ve yaşama savaşını nasıl kazanacaktır? Bugün Türk işçisi bu çok karışık sorulara çözüm yolu bulmak zorunda olduğunu derinden derine duymalıdır. Bunu kavrayan işçi; kendisine ve bütün işçilere kötülük edenleri çok çabuk bulacak, onların kirli sarı yüzlerini çok çabuk topluma gösterecektir.

İşçinin düşmanı olan bu hödüklerden kurtulmak için çözümlenmesi gereken sorunların başında işçilerin sınıf bilincini kazanması başta gelmektedir. Kendi sınıfının bilincine varan işçiler, kişilik kazanmış olacaktır. Kişilik kazanan işçiler ise kendi çıkarlarından çok toplumun yararlarını düşünür; toplumun yararlarını düşünen bir kişinin yapacağı ve savunacağı ve isteyeceği konular şunlardır: Anayasanın tamı tamına işlemesi, kanun devleti düzeninin yerleşmesi yabancı ve yerli emperyalistlerin karşısına dikilecek cesareti kendisine kazandırması, ülkemizin endüstri ve ekonomik sorunlarının sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde çözümlenmesi için bütün gücünü harcaması, işsizliğin ortadan kaldırılması, sosyal sigortaların işler hale getirilmesi... Bütün bunların işçilerin yararına bir sonuca varabilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisine işçi temsilcilerinin sokulması gerekmektedir.

Bugün Türk işçileri, kendi sorunlarını ve toplum sorunlarını kavrayarak bilince varamadıkları için politik ve sarı sendika oyunları ile oyalanmakta ve işçi hareketleri türlü dalaverelerle bir çıkmaz sokakta durdurulmaktadır. Görülen gerçek bu olduğuna göre işçiler ne yapmalıdır? Bu soruya her işçi kendi kafasına göre cevap bulacak bir bilinci kazanmalı, işçiden yana olan sendika örgütlerinde **bir ve beraberlikleri** ni kurarak, her alanda kendi ağırlıklarını ortaya koymalıdır. Bu bir vatan borcu, bu bir ülkü borcu, bu bir uygarlık borcudur. Ülkemizin kalkınmasının altın anahtarı çalışan, alın teri döken namuslu Türk işçilerinin elindedir. Büyük Atatürk'ün «Ey Türk gençliği» diye hitap ettiği insanlar; ordusuyla, üniversite gençliği ile, köylüsü ve işçisiyle, işte bu çalışan insanlardır ve bunların hepsi namuslu Türk toplumunu teşkil eder. İşçilerin bu bilince varması çıkmaz sokak duvarlarını devirmek için yeter de artar bile...

Sorunlarımız Ve Çözüm Yolu

Yazan
Doç. Dr.
OSMAN N. KOÇTÜRK

Sayısız sorunları olan Türkiye'de işlerin ne su retle yürütüldüğünü hep biliyoruz. Partiler, sendikalar, dernekler, seçimle iş başına gelen ve çok zaman bilimsel formasyonu olmayan bir veya birkaç kişinin peşine takılarak önemli konularda kararlara varmakta ve ortam bulabilirlerse bunu uygulamaktadırlar. Oysa ki 6 Ocak 1967 günü akşamı Ankara Radyosunda yapılan bir yayından, başkan Johnson'un Vietnam politikasını tenkit eden bir muhalif partinin, bu parti adına bir ihtisas organizasyonu gibi vazife gören «Kurmay Heyeti»nin görüşlerine uyarak eleştirme yaptığını ve savaşın tekniğine ilişkin tenkitlerde bulunduğunu duyduk. Bize kalırsa ileri toplumları ileri ve geri kalmışları da daha geri bir ortama itekleyen işte bu tutumdur.

İktidar ve muhalefet partileri ile, yüz binlerce işçinin kanuni haklarını korumak ve başkaca hükümetleri uyararak topluma yön vermek gibi önemli görev ler yüklenmiş olan sendikalar ile bu sendikaların birleştirildiği konfederasyonlarımız henüz böylesine etkili bir ihtisas örgütünden mahrum bulunuyorlar. Türkiye'de artık yüzeyde söylenecek bütün sözler söylenmiş, şiirler yazılmış, nutuklar atılmış, kimin ne olduğu ve ne istediği de anlaşılmıştır.

Yeni Anayasa ile iyice yerleştiğine inanmak istediğimiz demokratik düzen içinde bundan sonrası için kişiler ile gurupların gerçek vatanseverliği Türk topluma yaptıkları ve yapacakları gerçek hizmetlerle belli olacaktır. Bu hizmetin yapılma şekli de sert ve yıpratıcı tenkitlerden, imalı sözler ve yıkıcı çatışmalardan çok sayıp tüketemiyeceğimiz binlerce yurt sorununa çare bulmak ve bunun uygulayıcısı veya takipçisi olmakla mümkün olabilecektir. Amma biz henüz bu ortama girememiş bulunuyoruz. Sansasyonel düzeyde yapılan tenkitler kadar, savunma amacı ile ortaya atılan fikirler de sathi olmaktan kurtulamıyor. Bütün kuruluşlarımız savunma ve çatışma düzeyine göre teşkilâtlanmışlardır.

Ekseri Sendika merkezlerinde başkanın en yakın yardımcısı hukuk müşaviri, en çok ilgilendiği konu da işçinin geliri ve işçi sigortalarıdır.

Ekonomik alanda tedbirler almak, tenkitlerimizi bilinçli bir ortama oturtarak, savunmaları da bu açıdan değerlendirmek alışkanlığı siyasi partilere bile mal olamamış medeni bir gerekçedir.

İktidar ve muhalefet partilerinin seçim beyannameleri ile programları birkaç politikacının bir araya getirdiği toparlak sözlerden ibaret olduğu için, günler ve hattâ yıllar bize yıkıcı bir hayal kırıklığından başka birşey getirmiyor. Oysa yanımızdaki veya karşımızdaki toplumlar **«politikacı—bilim adamı»** koalisyonu halinde çalışmakta ve bilim adamlarının bulduklar alternatifler politik düzeyde tercih edilip tartışılmaktadır.

Bakanlıklarda bakanın mucibi her konuda en son söz ve uygulamaya intikal edecek son işarettir. Sendikalarda başkan ile birkaç yardımcısı ayni şekilde iş görürler. Türkiye'de danışmanlık müessesesi işe yaramayan veya pasif duruma getirilmek istenen kişilerin kızağa çekildiği bir boş makam iskemlesi olarak kabul edilmektedir. Herkesin herşeyi bilemeyeceği bir Dünya'da güç koşullar içinde yaşıyor, danışma müessesesini de alabildiğine küçük görüyoruz.

Biz böyle davranırken Amerika'da bir parti gurubunun eleştirisini bir uzmanlar gurubunun görüşlerine dayadığını duymak ciddî en çok düşündürücü bir olaydır. Artık bu başı boş çalışma düzenini milletçe terketmeli ve bilimi hizmete sokmaya çalışmalıyız. Büyük Atatürk **«Hayatta En Hakiki Mürşit İlimdir»** derken bize bunu ifade etmek istemişti. Biz ise onun ölümünün üzerinden 25 yılı aşkın bir süre geçtikten sonra bile eski tutumumuzu terkedememiş ve gelecegimizi ne derece bilinçli olduğu malûmumuz olmayan kişilerin insiyatifine terketmiş bulunuyoruz. Demokrasilerde son söz seçimle iş başına gelmiş olanındır. Bu kişiler veya guruplar yetkilerini kullanırlarken tarihî bir sorumluluk altına girmiş olurlar. Fakat bunları aydınlatacak ve ışık tutacak, kendilerine çözüm yollarını çeşitli alternatifler halinde sunmakla mükellef bağımsız ve bilimin haysiyetine saygılı kadrolara lüzum olmadığını iddia edemeyiz.

Türkiye'de bu kadrolar henüz en üst seviyeden en alt düzeye kadar hiç bir kuruluşumuzda faaliyete geçirilmemiştir. Bunlar faaliyete geçirilmedikçe de içinde bulunduğumuz bunalımdan kurtulacağımızı tahmin etmiyoruz.

Öykü gibi

YALANCI

MEHMET ARDIÇ

Mikrofona sıkı sıkıya sarılmış; içinden geçirdiği tatlı hayallerle kocaman ağzını daha da kocaman açıp, kükredikçe kükrüyor ve aklı sıra avını iyi yakaladığını sanıyordu. «Milliyetçi ve vatansever Karabük işçisi» diyordu.. «ben sizleri iyi tanırım, sizler vatanızı ve dininizi her şeyden üstün tutan, şuurlu insanlarsınız.» Gerçi kimse çıkıp bu lâfın tersini söylememişti, fakat onun bilgi dağarcığında bu ve buna benzer sözcüklerden başka diyecek bir bilgi yoktu ve devam ediyordu: «bu iman ve inanç sayesindedir ki, yirmi iki üniversite mezunu arasından sıyrılıp çalışma komisyonuna başkan oldum...» Coştukça coşuyor, «ben her şeyimle sizlerin emrine amadeyim, benim kendim için bir mücadelem yok, gelin hep beraber olalım, el ele verelim, solculara karşı savaş açalım..» Bu arada balkonda gerçek milliyetçiler, «yalan» diye bağırınca sinirli sinirli, «yalan sa doğruyu gelip söylesin» deyip demogoji yapıyordu. «Ben yalan söylemem, aslını inkâr eden haramzade, ben bu mevkiye gelinceye kadar çok çarık eskittim» diyordu. Doğrusu bu lâf çok hoşuma gitmişti. Demek 32 milyon Türk halkının sıra ile milletvekili olması gerekti. Milletvekili olmayana çarıktan kurtulmak yoktu, hatta buki onun solcu diye hücüm edip, gelin savaş açalım dediği gerçek milliyetçi ve Türk sosyalistleri, bu fakir milletin ve Türk işçisinin bir an evvel çarıktan ve sefaletten kurtulmasını istiyorlardı ve bütün çabaları da buydu. 8500 işçiden kesilecek aidatları hatırladıkça coşuyordu...

(Sonu S. 4 de)

Büyüklük Kompleksi

(Baştarafı S. 1 de)
bi işçilerin örgütlenerek kar şılarına çıkmalarına da tahammül edememektedirler. Bütün amaçları az ücretle çok kazanmak ilkesi, işçiyi arzu ettiği şekilde çalıştırmak, arzu ettiği zaman hesabını kesmek, istediği ücreti vermek, her istediğini yaptırmak ve hiç ama hiç bir emrine karşı gelmemek gibi büyüklük kompleksi içinde emekcinin sermayenin buyruğu altına girmesine çalışmaktır. Emekcinin, sermayenin buyruğu altına girmesi ahlâkî ve ekonomik köleliğin doğması olur. Ahlâkî ve ekonomik köleliğin doğması toplumda büyük dengesizlik yaratır, dengesiz bir toplumda huzur olmaz ve huzursuz toplumun da verimi düşük olurki işveren de bundan zarar görür.

Devlet sektöründe ise; işveren veya işveren vekili, toplu sözleşmede işçiyle eşit şartlarla, hattâ kendilerinden daha kuvvetli bir şekilde pazarlığa oturmayı hazmedememektedirler. Nasıl olur da bunca sene tahsil gören beyefendiler, emrinde çalışan işçilerle aynı masaya oturur. Hal böyle olmayıp sendikalar isteklerini rica etseler belkide isteklerinden çok fazlasını verecekler. Fakat yukarıda bahsettiğimiz sebebi bir türlü kabul edemiyerek hırçınlaşmaktadırlar. Bir bakıma bu beyefendilere de hak vermek gerek; Çünkü senelerce sendikaların ricacılıktan öteye gidememeleri, kişilikten nasibi olmayan sarı sendikacıların tutumları, işçilere layık olduğu değeri verdirememişlerdir.

İşçilerin gerçek sendikalarda bilinçli şekilde toplanmasından çekinen işverenler bu gücü parçalamak için devamlı çaba harcamaktadırlar. Bu çabalarında da maalesef bazı işçileri maşa olarak kullandıkları görülmektedir. En açık örneği ise son zamanlarda çok sıklaşan ikinci kuruluşlardır.

İşverenlerin bu tutumları kim ne derse desin bir sınıf mücadelesi yaratmaktadır ki, bu da yasalarımızla çelişmektedir. Aslında gerçek işçi sendikalarının görevi, işçileri bilinçli bir şekilde yetiştirmek olduğu kadar, işverenlere de istihsalde emeğin değerini kabul ettirerek, elele vererek çok çalışmak ve beraberce çok kazanmayı sağlamaktır.

Hal böyle iken işverenler, yukarda saydığımız komplekslerine devam ederlerse, kazanıyor görünme lerine rağmen, aslında kaybediyorlar demektir. İşçiler ise; kendilerini yetiştirmezler, kimlerin kendilerinin yanında, kimlerin karşılarında olduğunu bilmezlerse şüphesiz kayıpları çok olacaktır. Bu kayıpları kendilerini yetiştirip gerçek sendikalarda toplanana kadar devam edecektir.

Yararlı Yayınlar

(Baştarafı Sayfa 2 de)
tutmak istiyen kimsedir» Burjuva sorunu da: «Olmak ile sahip olmak arasındaki ilişkiler sorunudur.» Yani burjuva «ne olduğu ile değil, sahip olduğu şeyle tanımlanabilir.» Burjuva için her şeyin ölçüsü paradır. Buysa, Bakunin'in dediği gibi «bütün erdemlerin hayasızca hiçe sayılmasıdır.: Paran varsa, ne denli namuzsuz aptal olursan ol, bütün haklara sahipsindir. Paran yoksa, kişisel niteliklerin ne olursa olsun, beş para etmezsin.»

İşte bizim burjuva özlemcilerinin dünya görüşü burda başlayıp burda bitmektedir.

•

Batı dünyasında, bu kanıt bütün gücüne rağmen, burjuva egemenliğini kurmaya yetmemiş, para yanın da zekânın ve kültürün de gelişip üstünlük kazanmasına önem verilmiştir. Bizde ise, zekâdan yana inanılmayacak kadar yoksul, kültürsüz, kendi çıkarından başka bir şey düzünmeyen tam anlamıyla hödük bir zenginler azınlığı türemiştir. Bunlar ,devlet işlerine, kültür işlerine el atmakta ve onarılmaz aşağılık duygusu içinde düşünce özgürlüğünü yok etmeye çalışmaktadırlar.

Bu işi ne ölçüde başaracakları bilinemez. Bilinen birşey varsa o da, bu insanların kendi kuyularını kazarken, Türkiye'nin de kuyusunu kazdıklarıdır.]

İşte ülkemiz ve Türk halkının kaderi, 1967 yılının ilk aylarında da bu çizgi üzerindedir. Halk okumazsa, işçi okumazsa kim aydınlığa çıkaracak bizi, kim göz kapaklarımızı gerçeklere açacak? Bu antolojiyi alıp da okuduktan sonra siz de bu soruları kendi kendinize soracaksınız. Ve kitabı bir kez daha, bir kez daha okumadan, arkadaşlarınıza okutmaktan edemiyeceksiniz; çünkü bu kitap işçiden yana, halktan yana, haktan yana ve haklıdan yana...

DÜNYADA VE TÜRKİYEDE İŞÇİ SINIFININ DOĞUŞU

Kemal Sülkerin hazırladığı bu kitap Memet yayınlarının 1967 yılı ilk yapıtı olup, fiyatı 4 liradır. İsteme yeri: **Memet yayınları P.K. 26 Bayazıt — İstanbul**

Sosyal konulara eğilen her aydının ,her işçinin ve her sendikalının yüzde yüz okuması gereken ilk temel kitap.

Özellikle bütün işçilerimizin anlayacağı bir dille yazılmış olan bu kitabı, okurlarımıza tavsiye ederiz.

Yalancı

(Baştarafı S. 3 de)
«Arkadaşlar, sizin için parlâmentoda durmadan çalışıyor, çıkacak kanunlarda işçi haklarının daha iyi olması için diğer milletvekillerine yalvarıyorum; aman beyefendi şunu da imzalayın diyoruz» diyordu. Doğrusu onun namına ben utanmağa başlamıştım, çünkü işçi millet vekili olduğunu iddia ediyordu halbuki daracık aklı ile solcu diye hücum ettiği gerçek milliyetçi ve sosyalistler kendi sınıfına ihanet eden biri dahi olsa, mademki işçi adını taşıyor burjuva milletvekillerinin karşısında boyun eğip yalvarmasını istemezlerdi, çünkü sosyalistler işçinin de parlâmentoya girip kendi haklarının kendileri tarafından savunulmasını istiyorlardı, çünkü yıllarca burjuvalar tarafından aldatılmış, hor görülmüş ve hakları verilmemişti. Bu adaletsiz gidişi durdurmanın tek yolu parlâmentoya girip bizzat kanunları kendileri yapmayı düşünmüşlerdir. Çünkü Anayasa ve insanlık onu emrediyordu. İşte sosyalistlerin mücadelesi buydu; fakat mikrofonda konuşan ve sözde sendikacı milletvekili olanın mücadelesi neydi ve neden burjuvalara değnekçilik yapıyordu? En acısı da, değnekçinin yanından gelen, değnekçilerinin durumu idi. Bunlar da işçi lideri diye geçinip gidiyorlardı. Karabük'ede kendilerine iyi yakışan değnekçiliği yapmaya gelmişlerdi. Fakat çevrelerini görmeye başlayan Karabük işçisi onlara lâyık olduğu dersi verdi; kimi yuhalandı, kimi susturuldu; kedi görmüş fare gibi salondan çıkıp gittiler. Elimi şakağıma koymuş düşünüyordum. Aman yarabbi bunlar ne cahil adamlardı! İşçinin kaderi bunların ve bunlar gibi kör olası miğdesini düşünenlerin elindeydi. Ne yazık bunlar henüz çoğunluktaydı ve bir müddet daha meydanlarda ve salonlarda yalan dolan ve yanaşmacılıkla geçinip gideceklerdi. Fakat gerçek milliyetçi ve bu vatanın bir an evvel kalkınmasını isteyen ve türlü baskılara karşı yılmadan mücadele eden dürüst insanları hatırladıkça, içim rahatlıyor ve kendi kendimi teselli ediyorum.

Başyazı

Kim Kimden Yana

(Baştarafı S. 1 de)
timle olur, cesaretle olur mücadele ile olur. Bu mücadelede herkes kendi ni sorumlu ve vazifeli bilmediği, haksızlıklara karşı cesaretle karşı çıkmadığı müddetçe ezilmeye ve köle muamelesi görüp kapitalist yöneticiler tarafından sömürülmeye mahkûmdurlar.

Bir memlekette millî gelirin onda biri yani 5 milyar lirası sayıları 5 bin kişiyi aşmayan büyük sömürücüler tarafından bölüşülürken (Ortalama millî gelirden payları senede bir milyon lira eder).

İstihsalin ana unsuru olan işçilerin ve köylülerin millî gelirden payı ortalama olarak bin lirayı geç memesine rağmen ezilen sınıf bu açık haksızlığa karşı sesini çıkarmaz; bir de kendilerini sömüren bu zümreye oy verir kendini idare ettirmek isterse bu düpedüz boynunu cellâda uzatmaktır ki, işi kendi eliyle boynuna geçirdikten sonra bütün sızlanmalar ve feryatlar boşunadır artık kurtuluş yok. Bunun mücadelesini önceden yapıp cellâda teslim olmamak gerekirdi. Meşhur sözdür: (Dâvası uğruna ölmeyi bilmeyenin yaşama ya hakkı yoktur.)

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sahibi : Türkiye Maden - İş Sendikası Karabük Bölge Merkez Şubesi adına : Nuri Kara
Basın ve Yayın Müdürü : Mithat Yaban
Yazı İşleri Müdürleri : Ömer Taşdemir - İbrahim Yıldız
Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, *Karabük*
Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. *Ankara*